

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

LKA – 4101-37-03/12

P/12/094

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

ul. Powstańców 29, 40-039 Katowice

T +48 32 784 42 00, F +48 32 784 42 30

lka@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/12/094 – Profilaktyka narkomanii w szkołach
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontroler	Bogusława Pala, Specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 83571 z dnia 5 grudnia 2012 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Szkoła Podstawowa Nr 45 w Bytomiu, ul. Zakątek 20, 41-907 Bytom (zwana dalej Szkołą).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Urszula Łazuka-Datko, Dyrektor Szkoły (dowód: akta kontroli str. 3-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ działalność kontrolowanej jednostki w zakresie planowania oraz wdrażania działań w obszarze profilaktyki narkomanii w latach szkolnych 2010/2011 i 2011/2012.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Powyższą ocenę uzasadnia w szczególności planowanie działań z zakresu profilaktyki narkomanii w oparciu o potrzeby i zagrożenia występujące wśród uczniów oraz realizacja wszystkich celów i zadań szczegółowych założonych w tym zakresie w Szkolnych Programach Profilaktyki (zwanym dalej SPP) na lata szkolne 2010/2011 i 2011/2012. Działaniami tymi w ww. okresie objęto uczniów wszystkich klas czwartych, piątych oraz szóstych, a także nauczycieli i rodziców.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Planowanie działań z zakresu profilaktyki narkomanii

1.1. Szkolny Program Profilaktyki

Opis stanu faktycznego

Działalność edukacyjną szkoły określono m.in. przez program profilaktyki, dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb danego środowiska, obejmujący wszystkie treści i działania o charakterze profilaktycznym, zgodnie z § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół².

Organizowanie działań w zakresie profilaktyki wychowawczej oraz monitorowanie wykonania programu profilaktyki należało do zadań pedagoga szkolnego, zgodnie z punktem XI § 6 Statutu Szkoły (zwanego dalej Statutem Szkoły) oraz zapisami w jej zakresie obowiązków. Pedagog szkolna w roku szkolnym 2009/2010 uczestniczyła w seminarium nt. „Nowa podstawa programowa: realizacja szkolnego programu profilaktyki” organizowanym przez Regionalny Ośrodek Metodyczno-Edukacyjny „Metis” w Katowicach.

(dowód: akta kontroli str. 28,30-31,63)

W okresie objętym kontrolą w Szkole obowiązywały dwa Szkolne Programy Profilaktyki: na rok szkolny 2010/2011 oraz na rok szkolny 2011/2012 (opracowane przez Zespół Wychowawczy Szkoły pod kierunkiem pani pedagog szkolnej, uchwalone we wrześniu 2010 r. i 2011 r. przez Radę Pedagogiczną Szkoły po pozytywnym zaopiniowaniu przez Radę Rodziców. Tymczasem, stosownie do art. 54 ust. 2-4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty³ do kompetencji rady rodziców należy uchwalenie w porozumieniu z radą pedagogiczną programu profilaktyki. Dyrektor Szkoły Pani Urszula Łazuka-Datko wyjaśniła, że Rada Rodziców jest samorządnym organem szkoły i samodzielnie podejmuje stosowne uchwały, na co Dyrektor Szkoły ani Rada Pedagogiczna nie mają wpływu.

SPP na lata szkolne 2010/2011 i 2011/2012 oparto na diagnozie potrzeb i zagrożeń uczniów. Diagnozę przeprowadzono poprzez indywidualne działania wychowawców, nauczycieli, pedagoga, obserwacje, rozmowy z rodzicami, uczniami, a także ankiety i analizę efektów zrealizowanych programów autorskich i ścieżek międzyprzedmiotowych. Rezultaty przeprowadzonej diagnozy przedstawiano w: sprawozdaniach z pracy pedagoga szkolnego⁴, analizach sytuacji opiekuńczo-wychowawczej szkoły⁵, sprawozdaniach z realizacji zadań programu wychowawczego i profilaktycznego⁶ oraz wynikach ankiety nt. „Jak się czuję w mojej szkole” przeprowadzonej w roku szkolnym 2010/2011 i 2011/2012 wśród uczniów klas V i VI. Diagnoza wykazała, iż w ww. okresie największymi zagrożeniami w Szkole były: niska odpowiedzialność uczniów za swoje czyny, akty agresji i przemocy na terenie szkoły i poza nią, przemoc słowna, zwłaszcza w formie psychicznego szykanowania, obraźliwych komentarzy. Ponadto w roku szkolnym 2011/2012 dodatkowym problemem była frekwencja uczniów oraz brak dyscypliny i odpowiedniej reakcji na prośby nauczyciela.

(dowód: akta kontroli str. 32-62,64-77,196-229,279-280)

Działania profilaktyczne, określone w obu SPP, miały następujące cele:

1. Troska o zdrowie i promowanie zdrowego stylu życia,
2. Troska o bezpieczeństwo dzieci,
3. Profilaktyka uzależnień,
4. Zapobieganie przejawom przemocy i agresji.

² Dz.U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17, w klasach szkoły podstawowej (z wyjątkiem klasy I), do czasu zakończenia cyklu kształcenia w tej szkole, stosuje się dotychczasową podstawę programową kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych określona w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lutego 2002 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. Nr 51, poz. 458 ze zm.).

³ Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm..

⁴ Sprawozdania z pracy pedagoga szkolnego w roku szkolnym 2010/2011 oraz w roku szkolnym 2011/2012.

⁵ Analiza sytuacji opiekuńczo-wychowawczej szkoły w roku szkolnym 2010/2011, Analiza sytuacji opiekuńczo-wychowawczej szkoły w roku szkolnym 2011/2012.

⁶ Sprawozdania z realizacji zadań programu wychowawczego i profilaktycznego w roku szkolnym 2010/2011 oraz w roku szkolnym 2011/2012.

Dla realizacji każdego celu przewidziano działania w punktach I - Bezpieczeństwo, II - Promowanie zdrowego stylu życia i alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu, III – Wychowanie zdrowotne, IV – Zapobieganie przemocy w rodzinie, V – Program profilaktyki uzależnień, VI – Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu i przestępczości wśród dzieci, VII – Kształtowanie umiejętności interpersonalnych, VIII – Eliminowanie przejawów agresji i przemocy w szkole. Każdemu z ww. punktów przypisano cele i zadania, formy i metody ich realizacji, oczekiwane efekty, osoby odpowiedzialne i termin, a także wskazano sposoby ewaluacji programu.

(dowód: akta kontroli str. 32-62)

W SPP na lata szkolne 2010/2011 i 2011/2012, w celu realizacji punktu obejmującego profilaktykę uzależnień, przewidziano działania realizowane w ramach Programu profilaktyki uzależnień, które przedstawiono w poniższej tabeli:

Lp.	Cele szczegółowe i zadania	Formy i metody realizacji	Oczekiwane efekty	Odpowiedzialny	Termin	Sposób ewaluacji programu
1.	Posiadanie przez ucznia wiedzy o wpływie narkotyków na zdrowie i rozwój człowieka oraz unikanie kontaktu ze środkami odurzającymi i psychotropowymi Zapoznanie uczniów z negatywnym wpływem środków odurzających i psychotropowych na organizm człowieka oraz innymi konsekwencjami nałogu Uświadomienie przebiegu procesu uzależnienia od narkotyków Obalenie mitów związanych z narkotykami Uświadomienie przyczyn, dla których młodzież sięga po narkotyki Kształtowanie umiejętności unikania kontaktu ze środkami odurzającymi i psychotropowymi Uświadomienie prawnych	Organizowanie spotkań ze specjalistami, np. terapeuta z Ośrodka Profilaktyki Uzależnień Rozmowy na lekcjach wychowawczych i lekcjach przyrody Udział w spektaklach związanych z problemem narkomanii. Prelekcje dla rodziców Szkolenia dla nauczycieli	Uczeń zna zagrożenia i skutki uzależnień i sięgania po środki odurzające i psychotropowe. Uczeń odrzuca mity związane z narkotykami Uczeń potrafi unikać kontaktu ze środkami psychoaktywnymi	Dyrektor, Pedagog szkolny, Wychowawcy klas, pielęgniarka szkolna	Cały rok	Obserwacja, ankieta

	konsekwencji posiadania narkotyków					
2.	Zapoznanie się z formami pomocy osobom uzależnionym i zagrożonym uzależnieniami	Przekazanie informacji na temat działających ośrodków leczących uzależnienia	Uczeń wie do kogo i gdzie może zwrócić się o pomoc w sytuacji zagrożenia uzależnieniem	Pedagog szkolny, wychowawcy	Cały rok	Rozmowy indywidualne
3.	Propagowanie aktywnego spędzania wolnego czasu	Organizacja zajęć pozalekcyjnych, wycieczek, imprez szkolnych, akcji profilaktycznych	Uczeń zna działania i zachowania alternatywne	Pedagog szkolny, wychowawcy, nauczyciele	Cały rok	Zapisy w dziennikach lekcyjnych

Dodatkowo w SPP na rok szkolny 2011/2012 wprowadzono działanie:

Lp.	Cele szczegółowe i zadania	Formy i metody realizacji	Oczekiwane efekty	Odpowiedzialny	Termin	Sposób ewaluacji programu
4.	Ukazanie zagrożeń, jakie niosą ze sobą uzależnienia związane z zażywaniem „dopalaczy” i spożywaniem napojów energetycznych	Przekazanie informacji na temat szkodliwości dopalaczy i napojów energetycznych na organizm człowieka. Rozmowy na godzinach wychowawczych, lekcjach przyrody i wychowania do życia w rodzinie Materiały informacyjne i – gazetka szkolna, strona internetowa	Uczeń zna zagrożenia i skutki uzależnień i sięgania po dopalacze	Wychowawcy, nauczyciele przedmiotowi, pielęgniarka, pedagog szkolny	Cały rok	Zapisy w dziennikach, rozmowy

(dowód: akta kontroli str. 41-43, 56-59)

Przy opracowywaniu SPP na lata szkolne 2010/2011 i 2011/2012 pedagog szkolna w badanym zakresie współpracowała z Komendą Miejską Policji, z Prokuraturą Rejonową oraz Centrum Interwencji Kryzysowej i Przeciwdziałania Uzależnieniom w Bytomiu, korzystając z programu profilaktycznego związanego z uzależnieniami pn. „Bezpieczny Bytom”, którego zainicjował Urząd Miasta Bytom, a działania z zakresu profilaktyki narkomanii umieszczono w szerszym kontekście profilaktyki uzależnień. Dotyczyły one m.in.: przeciwdziałania alkoholizmowi i uzależnieniu od tytoniu, przyjmowania postaw asertywnych, rozwijania empatii u uczniów, kształtowania umiejętności odmawiania i radzenia sobie z presją grupy, rozwijania umiejętności wyrażania swoich uczuć, poglądów, potrzeb i pragnień.

(dowód: akta kontroli str. 36-46, 51-62, 148-152)

W zakresie profilaktyki narkomanii, SPP na lata szkolne 2010/2011 i 2011/2012 zakładały działania z poziomu profilaktyki uniwersalnej. Adresatami SPP w tym zakresie byli uczniowie klas IV-VI, ich rodzice oraz nauczyciele.

(dowód: akta kontroli str. 41-43, 56-59, 137-139)

1.2. Plany doskonalenia nauczycieli

W okresie objętym kontrolą w Szkole obowiązywały Plany Nadzoru Pedagogicznego, odrębnie na rok szkolny 2010/2011 i 2011/2012, które w rozdziale IV – Formy wspomagania nauczycieli w realizacji zadań, punkcie I – Harmonogram posiedzeń Rady Pedagogicznej, przewidywały szkolenia Rady Pedagogicznej w ramach Wewnątrzszkolnego Doskonalenia Nauczycieli (WDN).

W Planie Nadzoru Pedagogicznego na rok szkolny 2010/2011 nie przewidziano udziału w szkoleniach w zakresie profilaktyki narkomanii, natomiast plan na rok szkolny 2011/2012 przewidywał następujące szkolenia Rady Pedagogicznej:

- „Zagrożenia dzieci i młodzieży demoralizacją i przestępczością-procedury prawne”, prowadzone przez Komendę Miejską Policji w Bytomiu (14 grudnia 2011 r.),
- „Radzenie sobie z nieakceptowalnymi zachowaniami uczniów. Profilaktyka uzależnień”, prowadzone przez Centrum Interwencji Kryzysowej i Przeciwdziałania Uzależnieniom w Bytomiu (18 stycznia 2012 r.)

Działania przewidziane w WDN zaplanowano na podstawie propozycji przedstawianych przez nauczycieli i pedagoga szkolnego oraz oferty szkoleniowej doradców metodycznych.

(dowód: akta kontroli str. 78-85, 281-282)

1.3. Procedury postępowania w sytuacjach szczególnych zagrożeń

Opis stanu faktycznego

Strategii działań wychowawczych i zapobiegawczych oraz interwencyjnych, wobec dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem, o której mowa w § 10 rozporządzenia w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (zwane dalej rozporządzeniem), w Szkole nie opracowano. Statut Szkoły nie przewidywał utworzenia tej strategii. Dyrektor Szkoły P. Urszula Łazuka-Datko wyjaśniła, że działania strategiczne, wynikające z § 10 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem⁷, zawarto w takich dokumentach jak: Statut Szkoły, Program Profilaktyki, Program Wychowawczy, klasowe plany wychowawcze, procedury oraz uczestnictwo w formach doskonalenia zawodowego w zakresie profilaktyki uzależnień.

(dowód: akta kontroli str. 12-13, 275-278)

W Szkole opracowano niektóre elementy strategii, wymienione we wskazanym przepisie. W okresie objętym kontrolą w Szkole funkcjonowały:

- procedura postępowania nauczycieli i metody współpracy z Policją, w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży przestępczością i demoralizacją,
- procedury bezpieczeństwa,
- procedura współpracy z rodzicami,

⁷ Dz.U. Nr 26, poz. 226

- plany wewnątrzszkolnego doskonalenia nauczycieli, w tym w zakresie profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży.

Procedura postępowania nauczycieli i metody współpracy z Policją, w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży przestępczością i demoralizacją, była zgodna z *Procedurami postępowania nauczycieli i metodami współpracy szkół z Policją w sytuacjach zagrożenia dzieci oraz młodzieży przestępczością i demoralizacją, w szczególności: narkomanią, alkoholizmem, prostytucją*⁸.

(dowód: akta kontroli str. 78-85, 105-128)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Szkoła przy opracowywaniu SPP na lata szkolne 2010/2011 i 2011/2012 nie zaplanowała do realizacji programów profilaktycznych, których skuteczność potwierdziłyby instytucje zewnętrzne, np. programów zamieszczonych w Banku Programów Profilaktycznych Ośrodka Rozwoju Edukacji, programów rekomendowanych przez Krajowe Biuro Przeciwdziałania Narkomanii lub zamieszczonych w bazie Europejskiego Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii. Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że przy opracowaniu SPP na kolejne lata korzystano z wytycznych MEN, Kuratorium Oświaty oraz materiałów na stronach ORE i stronach internetowych m.in.: www.narkomania.gov.pl, www.policja.pl, www.dopalacze.info.pl, www.stacjazdrowia.pl. Stwierdziła ponadto, że, zarówno Rada Pedagogiczna, jak i Rada Rodziców, przyjęły SPP i nie wniosły uwag do ich treści.

(dowód: akta kontroli str. 275, 286)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Wdrażanie działań z zakresu profilaktyki narkomanii

2.1. Realizacja działań profilaktycznych

Opis stanu
faktycznego

Wszystkie cele i zadania szczegółowe, przewidziane do realizacji w latach szkolnych 2010/2011 i 2011/2012, dotyczące profilaktyki uzależnień, zrealizowano, z wykorzystaniem form i metod określonych w SPP na poszczególne lata.

W latach szkolnych 2010/2011 i 2011/2012 cel szczegółowy i zadania ujęte w pozycji 1 powyżej przedstawionej tabeli, realizowano poprzez omówienie zagadnień związanych z zakresu profilaktyki narkomanii na 45 min. lekcjach wychowawczych w klasach IV-VI, a także sygnalizowanie tego problemu w trakcie lekcji przyrody w klasach V i lekcjach wychowania do życia w rodzinie w klasach VI.

W roku szkolnym 2010/2011 w klasach IV-VI przeprowadzono pogadanki: przedstawiciela Komendy Miejskiej Policji w Bytomiu nt. bezpieczeństwa i ostrożności w kontaktach z obcymi oraz pedagoga szkolnego nt. „Szkodliwe skutki zażywania dopalaczy i innych środków psychoaktywnych”.

W roku szkolnym 2011/2012 przedstawiciel Prokuratury Rejonowej w Bytomiu przeprowadził w klasach VI prelekcję nt. „Jestem świadomy swoich praw i obowiązków oraz konsekwencji wynikających z niewłaściwego zachowania” oraz odbyły się szkolenia Rady Pedagogicznej przeprowadzone przez Komendę Miejską Policji w Bytomiu nt. „Zagrożenia dzieci i młodzieży demoralizacją i przestępczością - procedury prawne”. Centrum Interwencji Kryzysowej i Przeciwdziałania

⁸ Modelowe procedury postępowania nauczycieli opracowane w ramach jednego z modułów Krajowego Programu Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przestępczości wśród Dzieci i Młodzieży.

Uzależnieniom w Bytomiu – przeprowadziło szkolenie nt. „Radzenie sobie z nieakceptowalnymi zachowaniami uczniów. Profilaktyka uzależnień”.

(dowód: akta kontroli str. 135-147, 182, 184)

W roku szkolnym 2011/2012 przedstawiciel Komendy Miejskiej Policji w Bytomiu przeprowadził szkolenie dla rodziców nt. „Odpowiedzialność prawna rodziców za czyny karalne dzieci”. O planowanym szkoleniu rodziców poinformowano na pierwszym zebraniu organizacyjnym, a następnie informację tę odnotowano w „zeszycie kontaktów”, prowadzonym przez każdego ucznia, z potwierdzeniem rodzica.

(dowód: akta kontroli str. 281-282)

W okresie objętym kontrolą zrealizowano wszystkie działania dotyczące obszaru profilaktyki narkomanii przewidziane w rocznych planach wewnątrzszkolnego doskonalenia nauczycieli, zgodnie z dyspozycją zawartą w § 2 pkt. 5 rozporządzenia.

Ponadto nauczyciele uczestniczyli w konferencjach, warsztatach i szkoleniach zewnętrznych:

- w roku szkolnym 2010/2011:
 - w warsztatach pn. „Dziecko w kryzysie”, organizowanych przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Bytomiu (1 nauczyciel),
 - w szkoleniu pn. „Przeciwdziałanie narkomanii i patologii”, organizowanym przez Komendę Miejską Policji w Bytomiu, PPP i MOPR (pedagog szkolny),
- w roku szkolnym 2011/2012:
 - w szkoleniu pn. „Wychowanie w szkole, szczególnie w aspekcie zagrożeń wynikających z uzależnień”, organizowanym przez Regionalny Ośrodek Metodyczno-Edukacyjny „Metis” w Katowicach (3 nauczycieli i pedagog szkolny),
 - w konferencji naukowej nt. „Środki psychostymulujące zagrożeniem współczesnego człowieka”, zorganizowanej przez Zespół Policyalnych Szkół Medyczno-Społecznych w Bytomiu (1 nauczyciel i pedagog szkolny).

Na realizację tych działań Szkoła nie wydatkowała żadnych środków własnych.

(dowód: akta kontroli str. 86-104, 283-284)

Zarówno w roku szkolnym 2010/2011, jak i 2011/2012 uczniowie nie brali udziału w spektaklach związanych z problemem narkomanii, gdyż, jak wyjaśniła Dyrektor Szkoły p. Urszula Łazuka-Datko, *w tych latach żadna instytucja wspierająca działania szkoły nie złożyła oferty w zakresie organizowania spektakli.*

(dowód: akta kontroli str. 283)

Cele szczegółowe i zadania ujęte w kolejnych pozycjach ww. tabeli zrealizowano w następujący sposób:

Ad.2. - poprzez udostępnienie informacji na temat działających ośrodków leczących uzależnienia na stronie internetowej Szkoły, w zakładce „Pedagog szkolny”.

(dowód: akta kontroli str. 179-180, 283-284)

Ad.3. - poprzez udział uczniów w zajęciach pozalekcyjnych, wycieczkach, imprezach szkolnych i akcjach profilaktycznych, zarówno w roku szkolnym 2010/2011, jak i 2011/2012.

(dowód: akta kontroli str. 137-139, 156-175, 266-273)

Ad.4. - w roku szkolnym 2011/2012 poprzez:

- omówienie tematu „Szkodliwe skutki używania dopalaczy i innych środków psychoaktywnych” przez wychowawców klas IV i VI w trakcie 45 min. lekcji wychowawczej,
- przeprowadzenie pogadanek z prezentacją multimedialną nt. „Dopalacze – niebezpieczna tabletką – profilaktyka uzależnień” w klasach IV-V przez firmę Visin, w klasach VI przez pedagoga szkolnego,
- uaktualnienie, przez pedagoga szkolnego, zakładki internetowej o tematykę związaną z dopalaczami,
- redagowanie przez pedagoga szkolnego gazetki szkolnej poświęconej tematyce dopalaczy.

(dowód: akta kontroli str. 135-139, 156-171)

W latach szkolnych 2010/2011 i 2011/2012 realizowano autorski program profilaktyczny (zwany dalej Programem), przygotowany przez pedagoga szkolną pn. „Wyspa tajemnic III” oraz „Wyspa Tajemnic IV”, w ramach przeciwdziałania uzależnieniom wśród młodzieży – zajęcia psychoedukacyjne dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, z trudnościami wychowawczymi oraz zagrożonych demoralizacją. Cele szczegółowe Programu obejmowały: tworzenie zdrowej atmosfery wokół dziecka, eliminowanie czynników ryzyka i przeciwdziałanie im, działania wzmacniające czynniki chroniące przed patologią, wspomaganie i ukierunkowanie rozwoju młodego człowieka, jako jednostki zdolnej do życia w ramach różnych społeczności. Natomiast zadania skierowano na doskonalenie umiejętności wychowawczych nauczycieli oraz wzmocnienie osobowości uczniów poprzez m.in. dostarczenie wiedzy o problemach, zagrożeniach współczesnej rzeczywistości i przeciwdziałanie im, rozwijanie świadomości społecznej uczniów i empatii, kształtowanie zdrowego stylu życia. Na jego realizację Szkoła otrzymała dotację przyznaną z Urzędu Miasta Bytom.

(dowód: akta kontroli str. 230-273)

Oceny skuteczności prowadzonych działań profilaktycznych dokonywała pedagog szkolna w oparciu o: indywidualne rozmowy z uczniami i rodzicami, analizę dokumentów (m.in. sprawozdań klasowych, w szczególności pod względem wykazu uczniów z problemami wychowawczymi, wyników tabeli pn. „Diagnoza sytuacji opiekuńczo-wychowawczej” sporządzanych przez wychowawców klas), informacje uzyskane w trakcie spotkań zespołu wychowawczego dotyczące zachowań uczniów oraz cyklicznych spotkań Dzielnicowego Zespołu Interdyscyplinarnego z udziałem przedstawicieli Policji, Straży Miejskiej, Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, kuratorów sądowych, podczas których omawiano przypadki rodzin dysfunkcyjnych i dzieci zagrożonych demoralizacją. Wyniki przeprowadzonych analiz uwzględniano w wytycznych do pracy w obszarze działań profilaktycznych na kolejny rok szkolny. Analiza wyników ankiet pn. „Jak się czuję w mojej szkole” wykazała, że wśród potencjalnie występujących w Szkole zagrożeń, żaden z uczniów nie wskazał na narkotyki.

W SPP, przyjętych na lata szkolne 2010/2011 i 2011/2012, wykorzystano doświadczenia wynikające z wdrażania i ewaluacji SPP z okresu poprzedniego.

(dowód: akta kontroli str. 32-62, 188-201, 224-229, 285)

2.2. Wykorzystanie materiałów i propozycji szkoleń oraz działań profilaktycznych zaproponowanych przez MEN

Opis stanu
faktycznego

W latach szkolnych 2010/2011 i 2011/2012 w Szkole wykorzystano materiały zaproponowane przez Ministerstwo Edukacji Narodowej w opracowaniu „Profilaktyka używania nowych narkotyków tzw. dopalaczy przez młodzież. Oferta działań profilaktycznych adresowanych do dyrektorów szkół, kadry pedagogicznej,

rodziców, uczniów oraz organów prowadzących.” Wychowawcy klas IV, V i VI przeprowadzili pogadanki nt. „Szkodliwych skutków zażywania dopalaczy i innych środków psychoaktywnych przez uczniów”. Tematykę tę uwzględniono w SPP na rok szkolny 2011/2012, w związku z pismem MEN z października 2010 r. w ramach celu szczegółowego opisanego w pozycji 4 tabeli przedstawionej w pkt 1.3.

(dowód: akta kontroli str. 43, 135-139)

2.3. Podejmowanie działań interwencyjnych

Opis stanu
faktycznego

W latach szkolnych 2010/2011 i 2011/2012 na terenie Szkoły nie miały miejsca zdarzenia dotyczące używania środków odurzających przez uczniów.

(dowód: akta kontroli str. 274-278)

2.4. Organizacja i udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Opis stanu
faktycznego

W ww. latach szkolnych nie wystąpiła konieczność udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w związku z używaniem narkotyków lub zagrożeniem uzależnieniem. Jak wyjaśniła Dyrektor Szkoły p. Urszula Łazuka-Datko „Szkoła współpracuje z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w szerokim zakresie, m.in. organizując szkolenia dla rodziców i nauczycieli oraz cykliczne, indywidualne konsultacje na terenie szkoły dla rodziców i nauczycieli. Wychowawcy poszczególnych klas diagnozując sytuację wychowawczo-opiekuńczą określają, czy istnieje potrzeba dokonania przez PPP pogłębionej diagnozy poszczególnych uczniów. Wówczas podczas rozmowy z rodzicami sugeruje się indywidualny kontakt z poradnią. Po zakończonych badaniach psychologiczno-pedagogicznych w Poradni sporządzona jest opinia ze wskazaniem do pracy dla rodziców i szkoły. Na tej podstawie określa się konkretne warunki dostosowania wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia, z którymi zostają zapoznani wszyscy nauczyciele uczący danego ucznia”.

(dowód: akta kontroli str. 274-278, 285-286, 289-309)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Katowicach.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli Delegatury w Katowicach, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 30 stycznia 2013 r.

Kontroler
Bogusława Pala
Specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach

Dyrektor
Edmund Sroka

.....

.....